

Zondag Rogate (Bidzondag)

Loodglasraam: Cabrini Ziekenhuis, Melbourne, Australië

Zondag Rogate is de vijfde zondag na Pasen. Rogate betekent: “vraagt.” In Johannes 16 draagt Jezus de leerlingen op om God te vragen. De naam Rogate is afgeleid van het Latijnse woord *rogare*, vragen (het Engels *interrogate* komt hiervan). God vragen doen we in gebed, daarom wordt deze zondag ook Bidzondag genoemd.

Aansteken van de Christuskaars

Aanvangswoord

Ik zocht de Heer: God gaf mij antwoord.
God heeft mijn gebed gehoord.
Ik riep tot God met mijn mond,
Voorwaar, God heeft gehoord.
God heeft gelet op mijn gebed.
Geprezen zij God, die mijn gebed niet afwees.

Gebed

Onze Vader, Gij blijft met ons bezig.
Stort de Geest van uw Zoon in ons hart uit.
Met Jezus, bidden wij dat uw kerk de Geest moge ontvangen
opdat zij zou worden gesterkt in geloof en vrede.
Jezus, Gij leidt uw kerk altijd door de Geest.
Gij opent voor ons een weg naar U en naar de ander,
zelfs als alle wegen afgesloten lijken.
Geest van God, laat uw vruchten rijpen in ons hart.
Schenk ons vreugde en een diepe vrede. Amen.

Lezing

Het gedeelte uit het Evangelie van Johannes dat al eeuwenlang gelezen wordt op deze zondag is de afscheidsrede van Jezus voor zijn hemelvaart.

Johannes 16: 16-24

¹⁶ Nog een korte tijd en jullie zien me niet meer, maar kort daarna zien jullie me terug.’ ¹⁷ Daarop zeiden een paar leerlingen tegen elkaar: ‘Wat betekent wat hij nu zegt: “Nog een korte tijd en jullie zien me niet meer, maar kort daarna zien jullie me terug”? En: “Ik ga naar de Vader”? ¹⁸Wat betekent “nog een korte tijd”? Wat bedoelt hij toch?’ ¹⁹Jezus begreep dat ze hem iets wilden vragen. Hij zei: ‘Proberen jullie te begrijpen wat ik bedoelde met “Nog

een korte tijd en jullie zien me niet meer, maar kort daarna zien jullie me terug”?

²⁰Waarachtig, ik verzeker jullie: je zult huilen en weklagen, terwijl de wereld blij zal zijn. Je zult bedroefd zijn, maar je verdriet zal in vreugde veranderen ... ²²Jullie hebben nu verdriet, maar ik zal jullie terugzien, en dan zul je blij zijn, en niemand zal je je vreugde afnemen.

²³Dan hoeven jullie mij niets meer te vragen. Maar ik verzeker jullie: wat je de Vader ook vraagt in mijn naam – hij zal het je geven. ²⁴Tot nu toe hebben jullie niets in mijn naam gevraagd, maar vraag het en je zult het ontvangen. Dan zal je vreugde volmaakt zijn.

Gedachte

Pasen – licht en leven, een nieuw begin. Daarom jubelen wij op Zondag Jubilate en zingen met vreugde op Zondag Cantate. Maar de tijd staat niet stil. Wij bewegen steeds verder weg van Pasen. Dan wordt het vandaag zondag *Rogate, bidden*, en noch sterker volgende week, zondag *Exaudi, smeken*. Van jubelen en zingen, naar bidden en smeken. Hoe verder van Pasen, raakt de Paasvreugde op de achtergrond en komt de nood van de wereld steeds sterker in beeld. Een neergaande lijn vanaf Pasen: wordt steeds meer ingetogen, steeds minder uitbundig. Het is zoals na een bijzonder feest waarvan we nog een poosje willen nagenieten. Maar langzamerhand verdwijnt het feestelijke gevoel en het gewone leven neemt over. Het gewone gaat weer verder. Zo is het ook in deze tijd. Het nagenieten van de vreugde van het *licht en leven* van Pasen verdwijnt langzamerhand en wij keren terug naar de realiteit van onze wereld, waarin van licht en leven niet altijd zo veel te merken is.

Ook de afstand tot de opgestane Heer van Pasen wordt groter. Aanstaaende donderdag, de 40ste dag na Pasen, is het Hemelvaartdag. Met Jezus' leerlingen bereiden we ons vandaag voor op afscheid. De naam van de zondag ná Hemelvaart, zondag Exaudi (smeken) heeft ook de naam *Wezenzondag*, naar de woorden van Jezus “Ik zal jullie niet als *wezen* achterlaten”. De Geest zal hij zenden, maar zelf zal hij er niet meer zijn. In oude kerkelijke tradities werd dan ook op Hemelvaartdag de Paaskaars uitgeblazen, om zo symbolisch uit te drukken dat de levende Heer niet meer op aarde is.

Als die tijd meer somber is, beseffen we juist hoeveel er is om voor te bidden. Er blijft zoveel te vragen. De naam van deze zondag is dan ook een opdracht: Vraagt! Doe dat! Blijft vertrouwen op God en verwacht alles alleen van God. We mogen onze zorgen, onze vragen bij God neer leggen. God wil er voor ons zijn en heeft Gods naam aan ons verbonden. Daarom mogen we in vertrouwen *alles* bij God neerleggen. Daarin kunnen we onze vrede, rust en zelfs ook vreugde vinden.

Als Jezus weggaat van de aarde, is er afscheid en verdriet. Maar hij zal toch met zijn volgelingen verbonden blijven, alleen maar op een andere manier.

- *Hij* zal met zijn *Geest* bij hen zijn.
- *Zij* zullen in *gebed* bij hem blijven.

Gebed was belangrijk in Jezus' leven. Hij zocht regelmatig de stilte op om te bidden. In de Bijbel lezen we van verschillende vormen van gebed. Een diepe *zucht* kan al een gebed zijn. Of op een angstig moment een *schietgebed* doen. Bidden is *uiting geven* aan je zorgen en verdriet en ook aan blijdschap en dankbaarheid. Bidden is *vragen*. Bidden kan ook voor de ander, als een teken en daad van liefde – *voorbede*. Net als Jezus kunnen wij de stilte

zoeken om ons telkens weer te richten op wat waarde heeft, waar het op aankomt in dit leven. Om te ontdekken waarvoor we leven.

Soms hebben mensen moeite met bidden. Als God ver weg of onpersoonlijk voelt. Als er zoveel pijn en verdriet is dat vertrouwen verdwijnt en alleen maar bitterheid blijft. Een volgeling van Jezus vraagt: "Heer leer ons bidden". En Paulus voegt bij: "Want wij weten niet wat wij bidden zullen" (Rom 8:26). In het Johannes-evangelie geeft Jezus de verzekering: "Wat je de Vader ook vraagt in mijn naam – je zult het ontvangen. Dan zal je vreugde volmaakt zijn." Dit gaat hier niet om alles krijgen wat je vraagt. Het gaat om bidden in Jezus' naam. Dit is een nieuwe manier van bidden, een manier van *verbonden blijven*.

Want er zijn twee soorten communicatie. De ene gaat over informatie. Er wordt over iets gesproken. Feiten meegedeeld. De andere gaat over contact. Dan gaat het niet over iets, maar over jezelf uitspreken: je hoop en verlangen, je gemis en verdriet, je ontgoocheling, falen en feilen, je teleurstelling en vertrouwen. Bidden is niet: over iets spreken. Bidden is: bij God zijn, in Gods nabijheid zijn, verbonden zijn. Luther maakt onderscheid tussen een *Bitte* en een *Gebet*. *Bitte* is veel vragen in de beklemming van de nood – alstublieft! *Gebet* is vooral stil zijn, op adem komen, vrijuit ademen – in verbondenheid, in tegenwoordigheid.

De *plaats* van de ontmoeting is "in zijn Naam". Zijn naam is een ruimte die zich telkens weer opent als zijn naam wordt uitgesproken, aangeroepen. De plaats van de ontmoeting is een naam. Dit is de ruimte waarin je je beweegt. Als de naam van Jezus over je uitgesproken wordt, ben je van hem, zoals je gedoopt bent in de naam van God, Jezus en Geest. De naam omgeeft je, je gaat met de naam mee. Dit is een leven *in zijn naam*.

Wie bidt, wie in Jezus' Naam iets durft te vragen, die gaat een *verbinding* aan. Wie het hart opent daarvoor, opent zichzelf voor *contact*. Jij vertelt waar je hart vol van is. Maar, omgekeerd, wil je ook horen wat God te zeggen heeft. Gebed opent nie alleen de lippen, maar ook de oren voor de bron van leven. Vragen en bidden kan alleen, zo leert Jezus, als wij met open harten en lege handen voor God staan. Dit is ontvangen met een ontvankelijk gemoed. Met lege handen en het smachten naar vrede mogen we bidden: om dagelijks brood, om eindeloze genade, om zorgzame liefde. Zo kunnen we ontvangen.

Zeggen we aan het einde van een gebed: "In Jezus naam, Amen", is dit niet alleen maar een formele afsluiting. Daarmee drukken we uit dat we niet in onze eigen naam, op eigen gezag, uit eigen kracht bij God komen aankloppen. De moed om tot God te komen, hebben we niet van onszelf. We durven dat omdat God ons Gods liefde in Jezus heeft laten zien. Die liefde opent de hemelse ruimte voor ons.

Daarom hebben we niet vele overtuigende woorden, offers of geschenken nodig om God te proberen beïnvloeden (manipuleren), om God op een andere gedachte te brengen, zodat wij kunnen krijgen wat we hebben willen. God weet al wat wij nodig hebben. God is al hier aanwezig, ook in de diepste nood. In gebed geven wij onszelf in vertrouwen. Door gebed groeien we om steeds meer te worden wie we in Gods ogen al zijn. Daarmee komen *wij* op een andere gedachten. Wij komen op de gedachten van God, die vrede en heil wil voor al wat leeft. Bidden is stem geven aan onze hoop of wanhoop, aan onze blijdschap of verdriet.

Het bidden geeft troost en kracht. Wij worden stil voor God om iets van Gods nabijheid te ervaren.

Jezus wil bij zijn afscheid zijn leerlingen bemoedigen. Ook al gaat hij weg, hij zal hen nooit alleen laten. In het gebed blijft de *verbondenheid*. "Ik heb de wereld overwonnen. Houd moed." Hun verdriet zal veranderen in blijdschap. Ook voor ons mag dat gelden. Woorden van hoop, blijdschap en leven. Bidden heeft te maken met leven en dood, met je hele existentie. Bidden heeft te maken met *verbinding* en met *hoop*. Jezus gaat ons voor in een leven van gebed. Zijn Vader is altijd nabij, bereikbaar, en geeft kracht en liefde. Daarom durven we biddend leven – soms gebed in woorden, soms gebed in stilte, soms gebed in muziek, soms gebed in de natuur, soms gebed in zuchten. In het bidden weten we ons *verbonden* ook met velen over de hele wereld die bidden.

- *Bidden* we niet alleen een gebed.
- *Leven* we een gebed.

Jezus belooft: "Ik laat jullie vrede na. Mijn vrede geef ik jullie, zoals de wereld die niet geven kan." Sjaloom, vrede, is meer dan de afwezigheid van oorlog en strijd. Dit is veel breder: harmonie, welzijn, volheid van leven, gerechtigheid, goede verhoudingen tussen mensen en volken. Dat is de vrede van de liefde die uiteindelijk alles zal overwinnen. Die vrede kunnen we ervaren als we geloven dat ook in het diepste, in de kwetsbaarheid van het leven God nabij is en ons draagt, geborgenheid geeft. Die God, zegt Jezus, komt en woont in je, als je lief hebt. Dan groeit de verbondenheid met God en met elkaar. Dit is de verbondenheid die vrede geeft.

Gebed

Komen wij tot God in de *stilte*.
Openen wij ons hart en onze oren,
om te zuchten, om te horen,
om verbondenheid te ervaren:

... *Stilte* ...

Sluiten wij met het gebed dat Jezus ons geleerd heeft:

Onze Vader die in de hemelen zijt,
uw naam worde geheiligd,
uw koninkrijke kome, uw wil geschiede,
gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden,
gelijk wij vergeven onze schuldenaren.
En leidt ons niet in de verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid,
tot in eeuwigheid. Amen.

ZEGEN

Weet je gedragen, gekend, gehoord.

Maak van deze plaats heilige grond
en van dit moment een heilig nu.

Leef en wees gelukkig.

Zoek geen weg naar vrede

Vrede *is* de weg.

Amen.

Yolanda Dreyer